

Täysistunto

Tiistai 23.6.2026 klo 10.05—11.42

2. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2026 toiseksi lisätalousarvioksi Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2026 toisen lisätalousarvioesityksen (HE 102/2026 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 102/2026 vp

Hallituksen esitys HE 112/2026 vp

Lisätalousarvioaloite LTA 1-8/2026 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2026 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Käsitteilyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 19/2026 vp.

Asian käsittely alkaa yleiskeskustelulla, jossa on nopeatahtinen osuus, jolloin etukäteen varatut puheenvuorot saavat kestää enintään viisi minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittelee, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään viisi minuuttia. Äänestykset ovat yleiskeskustelun päätyttyä. — Valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Lohi, olkaa hyvä.

Keskustelu

10.06 **Markus Lohi kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen valtiovarainvaliokunnan mietinnön koskien hallituksen esitystä eduskunnalle vuoden 2026 toiseksi lisätalousarvioksi.

Valiokunta toteaa yleisperusteluissaan, että vuoden 2026 toisessa lisätalousarvioesityksessä varsinaisten tulojen arviota korotetaan 131 miljoonaa euroa ja määrärahoja lisätään 430 miljoonalla eurolla. Valiokunta nostaa esiin merkittävimpiä muutosesityksiä seuraavasti: Tuloarviosta toteamme, että arvonlisäveron kertymää esitetään nostettavaksi 122 miljoonalla eurolla. Sekalaisten tulojen arvioidaan nousevan nettomääräisesti 113 miljoonalla eurolla, mihin sisältyy muun muassa päästöoikeuksien huutokauppatuloarvion alentaminen sekä korotuksia arvioituihin EU:lta saataviin tuloihin. Osinkotuloja ja omaisuuden myyntituloja esitetään alennettavaksi yhteensä 72 miljoonalla eurolla. Arviota osinkotuloista alennetaan, mutta toisaalta Fingrid Oyj:n osakemyynnit lisäävät tuloja 62 miljoonalla eurolla. Lisäksi Suomen Pankin tuloutus ja Senaatti-kiinteistöjen tuloutus poistetaan vuodelta 2026, mikä alentaa tuloja yhteensä 41,4 miljoonalla eurolla. Metsähallituksen tuloutusta korotetaan 10 miljoonalla eurolla.

Lisätalousarvioesitykseen sisältyy hallituksen kevään kehysriihessä linjaamia työllisyys toimia. Nuorten rekrytointitukeen esitetään 20 miljoonan euron määrärahaa, mikä riittäisi noin 3 300 työttömän nuoren työllistämiseen. Nuorisotyöttömyyden ehkäisemisen pitoteihin kohdennetaan 15 miljoonaa euroa ja lisäksi 20 miljoonaa euroa kohdennetaan pit-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2026 vp

käikaistyöttömien osaamissetelistä aiheutuviin kustannuksiin. Valtionhallinnon kesätyöntekijöiden ja harjoittelijoiden lisärekrytointiin esitetään 4 miljoonan euron määrärahaa.

Edelleen kehysriihen linjauksen mukaisesti energiatehokkuutta parantavan korjaus- ja rakentamisen avustuksiin ja niiden hallinnointiin osoitetaan 25 miljoonaa euroa. Määrärahalisäys liittyy kaikkiaan 110 miljoonan euron määräraaikaiseen kokonaisuuteen, jolla tavoitellaan suunnitteilla olevien remonttien nopeuttamista sekä uusia korjaushankkeita.

Droonintorjuntakyvyn vahvistamiseen esitetään noin 50:tä miljoonaa euroa sisäministeriön hallinnonalalle, ja kokonaisuutta käsitellään momentin 26.20.70 yhteydessä.

Lisäksi hallitus täydensi esitystään maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden 10 miljoonan euron tilapäisellä valmisteveron lisäpalautuksella.

Hallitus esittää puolustusministeriön hallinnonalalle tilausvaltuuden enimmäismäärään lisäystä 1 miljardi 57 miljoonaa euroa materiaalihankintoihin, jotka ajoittuvat vuosille 2026—2028. Ukrainaan toimitettuun 31. tukipakettiin sisältyneen puolustusmateriaalin korvaaviin hankintoihin tarkoitettua Ukrainan tukemisen tilausvaltuutta esitetään korotettavan 96,8 miljoonalla eurolla.

Lisätalousarvioesitykseen sisältyy myös useita liikennehankevaltuuksia, joita tarkastellaan erikseen kyseisellä momentilla.

Vuoden 2026 toinen lisätalousarvioesitys lisää valtion nettolainanoton tarvetta 299 miljoonaa euroa. Vuoden 2026 nettolainanotoksi arvioidaan noin 11,1 miljardia euroa. Jos lakkautetun Valtion asuntorahaston jäljellä olevan kassan tulouttaminen valtion budjettiin jätetään huomioimatta, on alijäämä 13,4 miljardia euroa. Budjetoidun valtionvelan määrän arvioidaan olevan noin 201 miljardia euroa vuoden 2026 lopussa, mikä on 69,5 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Kun huomioidaan kehysmenojen lisäys ja kehyksen rakennemuutokset, jää kuluvan vuoden jakamattomaksi varaukseksi 39 miljoonaa euroa.

Yhteenvetona valiokunta toteaa mietinnössään, että hallituksen esityksessä ehdotetaan määrärahoihin 430 124 000 euron lisäystä, tuloarvioihin 131 486 000 euron lisäystä ja nettolainanottoon ja velanhallintaan noin 298 miljoonan euron lisäystä. Ehdotettujen muutosten jälkeen olisivat kuluvan vuoden budjetoidut tuloarviot ja määrärahat varsinainen talousarvio ja lisätalousarviot huomioon ottaen 91 697 867 000 euroa.

Valiokunnan päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyy hallituksen esitykseen 102/2026 ja sitä täydentävään hallituksen esitykseen 112/2026 sisältyvän ehdotuksen vuoden 2026 toiseksi lisätalousarvioksi edellä todetuin muutoksin, että eduskunta hylkää lisätalousarvioaloitteet 1—8 ja että eduskunta päättää, että vuoden 2026 toista lisätalousarviota sovelletaan 1.7.2026 alkaen.

Arvoisa puhemies! Tähän mietintöön on jätetty neljä vastalauseita, jotka esitellään täällä keskustelun aikana erikseen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, edustaja Lohi. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

10.12 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Hallituksen toinen lisätalousarvio on ennen kaikkea turvallisuuden lisätalousarvio. Se vahvistaa puolustuskykyä, rajaturvallisuutta, viranomaisten toimintakykyä ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä aikana, jolloin turvallisuusympäristömme on muuttunut pysyvästi. Turvallisuus ei ole vain puolustuspolitiikkaa. Se on myös toimivia viranomaisia, vahvaa huoltovarmuutta, toimintakykyistä infra-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2026 vp

struktuuria ja kykyä varautua uudenlaisiin uhkiin. Tässä suhteessa lisätalousarvio sisältää useita tärkeitä ratkaisuja.

Arvoisa puhemies! Pidän erityisen tärkeänä sitä, että Rajavartiolaitoksen ja poliisin dronatorjuntakykyyn osoitetaan yhteensä noin 50 miljoonaa euroa. Valtiovarainvaliokunta korostaa mietinnössään tarvetta rakentaa kattava vastadronejärjestelmä sekä vahvistaa viranomaisten yhteistyötä. Tämä on välttämätöntä, sillä miehittämättömät järjestelmät ovat nousseet uudeksi turvallisuushakaksi myös Suomessa. Kuten Venäjän raakalaismaisesta hyökkäyssodasta olemme voineet oppia, dronet voivat toimia tiedustelun, tuho vaikutuksen ja häirinnän välineinä. Siksi Suomen on kyettävä havaitsemaan, tunnistamaan ja tarvittaessa torjumaan ja tuhoamaan tällaiset uhat varmasti ja tehokkaasti, ja siksi tässäkin lisätalousarviossa myös Ukrainan tukeminen jatkuu. Kansalaisten turvallisuus edellyttää, että tieto mahdollisista uhista liikkuu nopeasti ja viranomaiset toimivat saumattomasti yhdessä ja että voimme kumppaniemme kanssa olla vahvoja, varautuneita ja valmiita.

Arvoisa puhemies! Turvallisuus tarkoittaa myös toimivia yhteyksiä. Valtiovarainvaliokunta nostaa esiin sotilaallisen liikkuvuuden hankkeet, joilla vahvistetaan Suomen puolustus- ja huoltovarmuuskkyä. Myös pohjoisen Suomen raidehankkeet ja Oulun ratapihan parantaminen ovat turvallisuusinvestointeja eivätkä pelkästään liikennehankkeita. Liikkuvuuden turvaaminen on tärkeää koko Suomen puolustuksen kannalta. Joukkojen, kaluston ja huollon on voitava liikkua nopeasti eri puolilla maata myös poikkeusoloissa. Tässä ajassa pohjoinen Suomi on noussut entistä merkittävämpään strategiseen asemaan. Siksi myös liikkumisen hankkeita on tarkasteltava turvallisuuspoliittisesta näkökulmasta.

Arvoisa puhemies! Turvallisuus on kaiken keskiössä. Vahva puolustus, riittävät puolustusteollisuuden resurssit, toimivat viranomaiset, turvattu huoltovarmuus, hyväkuntoiset yhteiskunnan rakenteet sekä vakaa yhteiskunta ovat kaikki turvallisuuden edellytyksiä. Tämä lisätalousarvio vastaa näihin tarpeisiin vastuullisella tavalla. Turvallisuudesta on huolehdittava, mutta samalla velkaantumisen hallinta on osa kansallista turvallisuutta. [Aki Lindén: Velkahan kasvaa!] Taloudellisesti vahva Suomi kykenee paremmin vastaamaan myös turvallisuushikkiin. Samalla on todettava, että talouden tilannekuva ei ole muuttunut. Tässä lisätalousarviossa ei vain anneta rahaa sinne ja tänne. Kaikki lisäykset kohdennetaan tarkasti, huolellisesti ja vastuullisesti. Pohjoisesta Suomesta katsottuna haasteet, joihin tällä talousarviolla vastataan, eivät ole kaukaisia tai teoreettisia kysymyksiä. Ne näkyvät rajalla, liikenneverkoissa, viranomaistyössä ja ihmisten arjessa. [Tuomas Kettunen: Länsirajallako?] Siksi pidän esitystä perusteltuna ja kannatettavana. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

10.17 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies, hyvät edustajakollegat ja muut täysistuntoa seuraavat! Hän oli yksinäinen optimisti. [Aki Lindén: Tuo äskeinen vai? — Naurua]

Maamme talous on nyt toipumassa. Edelleen ilmassa on kuitenkin kysymysmerkkejäkin, ja toipumista varjostavat Lähi-idän kriisi, kohonneet energiahinnat ja talousnäkyymiin liittyvä epävarmuus. Talouskehitykseen liittyy siis edelleen huomattavaa epävarmuutta, ja toivottavasti nyt ensi tiedot Lähi-idästä, Hormuzinsalmelta ja Iranista realisoituisivat kohti pysyvämpää rauhaa. Toivomme myös rauhaa Ukrainaankin, ennen muuta Ukrainan ja ukrainalaisten takia, mutta toki tämänkin pitkittyneen sodan vaikutukset näkyvät koko maailmassa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2026 vp

Valtiovarainministeriön tuoreessa raportissa todetaan nyt, että talouskasvu on alkuvuonna ollut odotettua vahvempaa. Itse asiassa maamme talous on jo kasvanut kolmatta vuotta. Tarkentuneet luvut kertovat, että pääministeri Petteri Orpon hallituksen toimet toimivat. Tilastokeskuksen tarkentuneet ennakkotiedot kertoivat, että maamme bruttokansantuote kasvoi viime vuonna 0,8 prosenttia, aiempi arvio viime vuodelta oli 0,2. Kasvu siis nelinkertaistui, en muista tällaista nähneeni ainakaan 20 vuoteen, ja tämä Tilastokeskuksen korjattu oikea luku vaikuttaa myös kaikkiin tehtyihin ennusteisiin. Eli maamme talous on kasvanut hyvin jo pidempään ja vahvistaa sen, että hallituksen talouspolitiikka toimii.

Voisi tiivistäen todeta, että Orpon hallituksen talouspolitiikka on vaikeassa maailmanpoliittisessa tilanteessa toiminut varsin hyvin. [Tuomas Kettusen välihuuto] Nyt tuoreimpaan kasvuun vaikutti erityisesti viennin hyvä vire. Taloutemme kasvoi siis viime vuonna 0,9 prosenttia ja 0,9 prosenttia jo vuonna 24 ja viime vuonna 0,8 prosenttia, ja nyt alkuvuosi on ollut hyvässä nosteessa. Merkittävä huomio on sekin, että samaan aikaan on tehtyjen työtuntien määrä laskenut, eli tuottavuus on siis kasvanut aika lailla reippain askelin.

Kuka muistaa, kun pääministeri Petteri Orpoa kutsuttiin yksinäiseksi optimistiksi, kun hän viime syksynä nosti esiin talouden positiivisia merkkejä? Orpoa parjattiin optimismita, vasemmisto-oppositio toivotti, että kasvu on aina jäänyt nurkan taakse, [Pia Viitanen: No niin se onkin!] ja haluttiin oikein yhdessä synkistellä.

Arvoisa vasemmisto-oppositio keskustan kanssa: nyt tarkentuneiden tietojen mukaan maamme talous kuitenkin kääntyi hyvään kasvuun jo vuonna 24, ja viime vuonna talouskasvu jatkui. Itse asiassa vuosittaisten bkt-lukujen tarkentuminen on kokoaan suurempi muutos: Suomi onkin painellut noin prosentin kasvussa viimeiset pari vuotta.

Tarkentuneet luvut kertovat, että Orpon hallituksen toimet toimivat. Mitä tarkoittaa tämä? Ennusteita nostetaan taas syksyllä. Taloudessa on lähtenyt hyvä kierre jo aikaa sitten käyntiin, ja se on tämän vuoden alun tietojen perusteella voimistumassa. Taisi joku ekonomisti jo puhua, että edes kahden prosentin kasvu ei ole poissuljettua. Suomella menee nyt siis jo paremmin kuin uskommekaan, ja tällä luodaan siis parempaa, vaurasta, kasvavaa ja itsevarmempaa Suomea. Se on hyvä uutinen ihan jokaiselle suomalaiselle. [Aki Lindén: Ja velka kasvaa!]

Arvoisa puhemies! Tehtävää kuitenkin riittää, ja tekemättä ei voi jättää. Valtiovarainministeriön ylijohtaja, osastopäällikkö Mikko Spolander totesi tämän ennusteen julkistamisen yhteydessä, että näkymä, josta Suomen talous ponnistaa seuraavalle hallituskaudelle, odottaa vielä sumun hälvenemistä. Sen sijaan julkisessa taloudessa näkymä on selkeä: rakenteellisen epätasapainon oikaiseminen vaaditusti edellyttää maaltamme mittavia, nopeasti vaikuttavia, suoria sopeutustoimia myös ensi vaalikaudella.

Mutta haluan nostaa esille sen, että meillä on erittäin vaikea työttömyystilanne edelleen. Pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys vaivaavat maataamme, ja julkisen talouden tila ei kohene tulevina vuosina ilman uusia sopeutustoimia, sillä puolustusmenojen kasvu jatkuu tulevina vuosina merkittävästi, korkomenot ovat korkeat ja niin pois päin. Myös velkasuhde tulee nousemaan merkittävästi jatkossakin. Maamme talous siis kasvaa vaikeasta ympäristöstä huolimatta, vaikka energian hinta, korkotaso ja geopoliittinen epävarmuus painavatkin taloutta, ja VM nosti tämän vuoden omaakin kasvuennustettaan.

Myönteistä on sekin, että maahamme uskalletaan jälleen investoida. Vientikin vetää jälleen epävarmuudesta huolimatta, ja lopputulemana voisinkin todeta, että velkaantumisen hylintää tulee jatkaa määrätietoisesti myös ensi ja ehkäpä vielä sitäkin seuraavalla vaalikaudella. Tehtävä on massiivinen mutta toki meidän kaikkien suomalaisten yhteinen. Tämä on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2026 vp

lopulta edellytys vakaudelle, luottamukselle ja matalammille koroille tulevaisuudessa, ja vaikeinta tässä tulee olemaan se, että talouden sopeuttaminen on pyrittävä toteuttamaan siten, että se ei haittaa alkanutta ja vahvistuvaa talouskasvua paljoakaan, toivottavasti ei yhtään. Nyt olisi myrkyä esimerkiksi keskustan esittämät miljardien veronkiristykset tuleville vuosille. Nyt tarvitaan enemmän talouskasvua tukevia toimia ja ennen muuta samalla rakenteellisia, kestäväää kasvua tukevia uudistuksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Muistutan kaikkia viiden minuutin aikarajasta. — Edustaja Joonas Räsänen, olkaa hyvä.

10.24 Joonas Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Nyt kun käsitellään todella tämän vuoden toista lisätalousarviota, niin on syytä keskittyä jälleen muutamaan asiaan, ensimmäisenä niihin asioihin, mitkä tapahtuvat täällä koko kansantalouden puolella, ja sitten totta kai niihin asioihin, mihin tällä lisätalousarviollla enemmän puututaan eli tähän julkisen talouden kokonaisuuteen.

Niin kuin edellä on hyvin todettu, kansantalouden osaltahan olemme viime aikoina saaneet oikeinkin positiivisia uutisia. [Jari Koskela: Oho, hienoa!] Ne kaikki uutiset on syytä ottaa avosylin vastaan ja joka ilta jokaisen meistä ristiä kätemme, että niitä tulisi jatkossakin lisää, [Jari Koskela: Näin on tehty!] koska viime kädessä myös julkisen talouden tasapainon ja julkisen talouden vahvistamisen ratkaisee se, miten tässä talous- ja työllisyyskehityksessä onnistumme.

Arvoisa puhemies! Jäin nyt hieman vain kysymään sitä, että kun tänään nämä kansantalouden positiiviset uutiset ovatkin kaikki hallituksen ansiota, niin ennen näitä korjauksia hidas kasvu oli kuitenkin maailmantalouden myllerryksen syytä. Ymmärsinkö oikein? Eli nyt kun luvut ovat tarkentuneet myös takautuvasti, niin kaikki syy on tietenkin hallituksella [Timo Heinonen: Mutta ei edellisellä!] ja hallituksen hienoissa toimenpiteissä, sekä tietenkin edellisellä hallituksella että sitten seuraavalla. Mutta muistelisin, että vielä aikaisemmin, kun tätä keskustelua käytiin, tässä salissa monesti todettiin, että huonoista kasvu-luvuista ei voi suinkaan syyttää hallitusta vaan maailmantalouden tilannetta. [Ben Zyskovicz: Oletteko eri mieltä siitä?]

Nyt pitää sitten päättää, onko todella niin, että kaikki kiitos kuuluu hallitukselle, vai onko niin, että saattaapa olla jollain muullakin siinä merkitystä ottaen nyt huomioon, mistä nämä tarkentuneet luvut kertovat. Nehän eivät suinkaan kerro siitä, että meillä kotimarkkinoilla olisi mennyt paremmin, vaan ne kertovat nimenomaan siitä, että meillä viennissä menee paremmin, ja tästä tietenkin iso kiitos meidän vientiteollisuuden toimijoille. Nyt kun luvut ovat todella tarkentuneet, että Suomen talous on kasvanut useampana vuotena, niin sitten se toinen kysymys, mikä tästä tietenkin tulee, on se, miten voi olla, että samanaikaisesti, kun meidän talous on kuitenkin kasvanut, meidän työllisyyskehitys on silti Euroopan surkeinta. Siis miten tässä tilanteessa, jossa talous on kasvanut — kun olemme täällä kuulleet, että hallitus on tehnyt kaiken oikein — Suomen työllisyyskehitys voi olla Euroopan surkeinta? [Ben Zyskovicz: Palataanko tähän loppuvuodesta?] Tämä tietenkin aiheuttaa sen jatkokysymyksen, että varmaankin on niin, että sitten ne toimenpiteet, jotka hallitukselta ovat enemmänkin kohdistuneet tänne kotimarkkinoihin, eivät ole niinkään osuneet lankulle, koska jos ne olisivat osuneet lankulle, niin eihän tietenkään tällaisen talouskasvun oloissa olisi näin heikkoa työllisyyskehitystä nähty, ja hallitus olisi lähempänä saavuttaa tämän oman työllisyystavoitteen, joka muuten viimeisimpien ennusteiden mu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2026 vp

kaan on vasta 20 000 lisätyöllistä näillä toimenpiteillä vuonna 30. Piti saada 100 000 vuoteen 27 mennessä, ja uusimpien ministeriön arvioiden mukaanhan tämä taso on plus 20 000 vuonna 2030. Siltä osin ainakaan nämä työllisyystoimenpiteet eivät varmaan ole onnistuneet.

Mutta sitten mitä tulee, arvoisa puhemies, tähän julkisen talouden kokonaisuuteen, niin tämän lisätalousarvion osaltahan tehdään monia tarpeellisia panostuksia, mutta vastapainona tietenkin on se, että julkisen talouden tunnuslukuja joudutaan korjaamaan entisestään alaspäin. Velanotto tämänkin vuoden osalta pahenee edelleen ennustetusta, ja tietenkin se herättää kysymyksen, millä tavalla myös näissä kansantalouden positiivisissa uutisissa me saisimme myös tähän julkiseen talouteen hieman positiivisia uutisia, niin että tämä suunta kääntyisi. Senpä takia, arvoisa puhemies, onkin ensisijaista, ettei ainakaan omilla toimenpiteillä pyritä heikentämään julkisen talouden kestävyyttä entisestään. Tässähän hallituksen helpoin tehtävä olisi vain todeta, että tätä suunniteltua yhteisöveron alennusta ei tuoda eduskuntaan käsittelyyn, ja sillä parannettaisiin liki miljardilla julkisen talouden tasapainoa jo heti ensi vuonna, jolloin myöskään perintö ei olisi niin karmea kuin miltä se nyt näyttää.

Toinen huomio, mikä tästä lisätalousarviosta puuttuu, on se, että nyt kun jälleen ihan perustellusti lisätään panostuksia nuorten työllisyyden edistämiseen ja pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen, niin täytyisi huomioida, että ne rahat myös menevät käyttöön, koska nythän se suurempi ongelma on ollut siinä, että edelleenkin ne nykyisetkään panostukset eivät ole menneet käyttöön. Rahojahan on säästössä huomattavasti enemmän kuin niitä on myönnetty.

Senpä takia, arvoisa puhemies, teen vastalauseemme mukaiset esitykset ja ehdotan, että käsittelyn pohjaksi otetaan sosiaalidemokraattien vastalause tähän lisätalousarvioon ja laitetaan nämä asiat kuntoon. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

10.29 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Kannatan edustaja Räsänen tekemiä tärkeitä ja hyviä ehdotuksia.

Puhemies! Todellakin kun puhumme nyt tästä julkisesta taloudesta ja tästä lisätalousarviosta, mistä parhaillaan keskustelemme, on syytä huomata, että valitettavasti tässäkin se velkavuori kasvaa. Liki 300 miljoonaa velkavuorta lisää tämä hallitus lapioi, ja ei se tulostaulu tässä suhteessa erityisen hyvältä näytä.

Puhemies! Toinen asia, mihin edustaja Räsänen tuossa aiemmin viittasi, oli tämä työllisyyskehitys. Meillä on valitettavan huonot työttömyyslukemat, Euroopan surkeiden hoidettu työllisyys, ja myös se maksaa. Se maksaa muutaman miljardin, kun emme ole päässeet niihin tavoitteisiin, mitä hallitus asetti lisätyöllisyyden puolesta.

Puhemies! Tämä tulostaulu on siis heikko, ja sen lisäksi kiinnitän huomiota siihen, että hallituksen talouspolitiikka kokonaisuudessaan on ollut varsin epäreilua. Tyypiesimerkki on tässä tämä yhteisöveron alennus, johon hallitus yhtäkkiä löysi rahaa liki miljardin. Tämä alennus on muuten siinäkin mielessä aika pelottava, että se vaarantaa meidän pysymisemme tässä nettomenopolulla, mutta se on myös epäreilu siinä suhteessa, että hallituksella kyllä riitti rahaa liki miljardi tähän suuryritysten veronkevennykseen. Se auttaa suuryrityksiä ja niiden osingonsaajia, ja samaan aikaan samassa kehysriihessä hallitus teki askasmaksukorotuksia, jotka iskevät eniten työttömiin, sairaisiin ja vanhuksiin. Eli tällaisel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2026 vp

la maksumoukarilla nyt sitten näitä ihmisiä rangaistaan hallituksen huonosta taloudenpidosta, huonoista työllisyyslukuista ja siitä, että hallituksella on kuitenkin rahaa sitten liki miljardi näihin suuryritysten veronkevennyksiin.

Mutta, puhemies, sanon, että onhan tässä lisätalousarviossa muutamia ihan kannatettavia asioita ja tärkeitä asioita. Sitä en kiistä. Yksi sellainen, minkä haluan tässä puheen-
vuorossa mainita, on esimerkiksi tämä korjausrakentamisen tukeminen. Se on toivottavaa, että näin tapahtuu, mutta SDP esitti sitä jo kolme vuotta sitten. Olimme sitä mieltä, kun näimme, että rakennusteollisuus on erittäin huonossa tilassa, että sinne tarvittaisiin hieman apuja ja myös ihmisten kodit tarvitsevat korjausta, ja esitimme korjausavustuksia, ja mitä silloin hallituspuolueet tekivät? Jyrkästi vastustivat näitä SDP:n esityksiä ja kertoivat, että ei niitä nyt tarvita ja niistä ei ole mitään hyötyä ja SDP:llä siis ei ole mitään vaihtoehtoja. Sinänsä, puhemies, on tietenkin positiivista, että nyt sitten tähän SDP:n esitykseen on tar-
tuttu.

Toinen hyvä puoli on se, että hallitus yrittää iskeä myös nuorisotyöttömyyteen ja sinne budjetoit lisää rahaa, mutta kuten edustaja Räsänen tuossa edellä mainitsi, meidän ongelmamme nyt on se, että nämä toimet eivät ole olleet tehokkaita, ja meidän täytyy kyllä h-
nakammin tehdä työtä nuorisotyöttömyyden poistamiseksi.

Näillä sanoilla, arvoisa puhemies, siis kannatan edustaja Räsänen esityksiä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

10.32 Saara Hyrkkö vihr: Arvoisa puhemies! Hallituksen talouspolitiikan epäonnistumista ei ole epäselvyyttä. Jokainen hallituksen omista taloustavoitteista on karannut käsistä, velkavuori on kasvanut, ja tämä lisätalousarvio on riittämätön vastaus käsillä oleviin haasteisiin.

Suomea vaivaa historiallisen korkea työttömyys, jonka vaikutukset nuoriin ovat erityisen raskauttavia. Nuorten tulevaisuususkon murentumiseen ja työllisyysnäkömyyden heikkenemiseen on puututtava nopeasti ja määrätietoisesti. Toki kiitän hallitusta siitä, että tässäkin lisätalousarviossa on yritystä tämän asian tiimoilta. Pahoin pelkään, että nämä esitetyt toimet eivät kuitenkaan riitä. Vihreät ovat esittäneet lukuisia eri keinoja nuorten työllisyyden vahvistamiseksi, mukaan lukien nuorten työllistämismäärärahat lisäminen valtion maksamiin yritystukiin ja nuorten palkkaaminen Metsähallituksen luontopalveluihin, kuten vuosina 2010—2013 toimittiin.

Tässä lisätalousarviossa esitetään määrärahoja myös maahanmuuton kiristyksiin. Tämä ei ole suinkaan ensimmäinen kerta tällä hallituskaudella. Kokonaisuudessaan hallituksen maahanmuuttopolitiikan vaikutuksia on mahdotonta arvioida, mutta on selvää, että riskejä se kasvattaa: riskiä siitä, että ihmisten kotoutuminen vaikeutuu, ja riskiä siitä, että Suomi ei onnistu tunnistamaan kaikkia, jotka olisivat oikeutettuja kansainväliseen suojeluun. Erityisen ongelmallista on, että nämä muutokset voivat heikentää haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden, kuten lasten, ihmiskaupan uhrien, väkivallan uhrien, vammaisten henkilöiden ja vakavasti sairaiden henkilöiden, asemaa.

Lisäksi lisätalousarviossa kasvatetaan Metsähallituksen tuottotavoitetta, mikä lisää riskiä hakkuiden kasvuun, [Pauli Kiurun välihuuto] ja siirretään sama raha maatalouden fossiilitukiin. Maatalouden kannattavuuskriisi on aito ja vakava ongelma, mutta valtion ei pidä omilla päätöksillään vahvistaa maatalouden fossiiliriippuvuutta ja heikentää kannustimia siirtyä kohti vähäpäästöisempiä ratkaisuja. Samasta syystä suhtaudumme kriittisesti

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2026 vp

myös turpeen tukipaketteihin ja korvaisimme ne turvealan reilua siirtymää tukevilla toimilla.

Viimeisenä yksityiskohtana tästä lisätalousarviosta nostan esiin lastenkulttuurin. Taide-testaajat-ohjelma on seitsemän toimintavuotensa aikana mahdollistanut taidelähtöisen, yhteisöllisen ja yhteiskunnallisen kokemuksen käytännössä jokaiselle kahdeksaluokkaliselle Hangosta Utsjoelle. Taidetestaajat-toiminta on kytkenyt toisiinsa taide- ja kulttuurikasvatusta, eri oppiaineita yhdistävää oppimista, yhteiskunnallista vaikuttamista ja kokemuksellisuutta, ja me esitämme, että valtio turvaisi lasten ja nuorten kulttuurikokemusten jatkon.

Arvoisa puhemies! Esitän, että lisätalousarvio hyväksytään vastalauseen 3 mukaisena eli käsittelyn pohjaksi otetaan vihreiden vastalause.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohi, olkaa hyvä.

10.35 Markus Lohi kesk: Arvoisa puhemies! Hetki sitten esittelin valtiovarainvaliokunnan mietinnön tuolta toiselta puhujakorokkeelta ja nyt ajattelin kertoa, mitä mieltä keskustaa tästä hallituksen esityksestä on.

Edustaja Heinonen täällä edellä kertoi, että meillä on hyviä uutisia Suomen taloudesta, siis kansantaloudesta. Tämä pitää paikkansa, ja me toivomme, että ne vahvistuvat, kun tämä vuosi etenee. Iloitsemme kaikki siitä, jos Suomen talous saadaan voimakkaampaan kasvuun kuin millaista se viime vuosina on ollut. Se hyödyttää kyllä kaikkia. Valitettavasti työllisyystilannetta se parantaa vasta kovalla viiveellä.

Mutta, arvoisa puhemies, tässä hallituksen esityksessä, jota me nyt käsittelemme, ei ole kysymys Suomen kansantaloudesta tai viennistä. Tässä on kysymys julkisesta taloudesta, siis valtiontaloudesta, siitä, mihin valtio käyttää rahat, ja tällä hetkellä juuri siitä, mitä hallitus tuo eduskuntaan lisätalousarviona kesken vuoden. Tästä julkisesta taloudesta eli valtiontaloudesta meillä ei valitettavasti ole mitään myönteisiä uutisia, vaan tämäkin hallituksen esitys on esitys, jossa julkinen talous velkaantuu entistä voimakkaammin ja entistä nopeammin. On siis kaksi eri asiaa: Suomen talous, jossa on myönteisiä merkkejä, ja sitten on tämä julkinen talous, jossa on vain huonoja uutisia, valitettavasti.

Kenen tehtävä on huolehtia julkisesta taloudesta? Onko se opposition tehtävä? Ei. Onko tavallisten suomalaisten kansalaisten tehtävä huolehtia, että julkinen talous saadaan kuntoon? Ei ole. Heidän tehtävänsä on rakentaa onnellista elämää Suomessa, ja me toivomme, että kaikille se olisi mahdollista. Onko suomalaisten yritysten tehtävä huolehtia siitä, että julkinen talous laitetaan kuntoon? Ei ole. Yritysten tehtävä on luoda tänne kannattavaa liiketoimintaa — kasvaa, investoida ja menestyä — ja silloin me kaikki hyödyimme siitä. Kenen tehtävä se sitten on? Kulloinkin istuvan hallituksen tehtävä on huolehtia, että julkisen talouden kehitys on myönteistä ja se menisi oikeaan suuntaan ja velkaantuminen ei kiihtyisi vaan mieluummin hidastuisi.

Mitä tekee tämä hallitus? Se tuo tänne esityksen, jossa velkaantuminen kiihtyy, ei siis hillitse velkaantumista. Ja missä tilanteessa? Tilanteessa, jossa Suomi on joutunut tarkkailuluokalle, ja silloin kun ollaan tarkkailuluokalla, se tarkoittaa, että ollaan käyttäytytty sopimattomasti talouden suhteen. Silloin jos ollaan tarkkailuluokalla, niin kannattaisi lopettaa tällainen ja alkaa käyttäytymään kiltisti eli toimimaan taloudessa viisaasti ja toimimaan niitten sääntöjen mukaisesti, joita on tarkkailuluokallekin annettu. [Tuomas Ketunen: Edustaja Heinonen, kuunnelkaa!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2026 vp

No, mitä valtiovarainministeriö toteaa nytten tässäkin yhteydessä? ”Valtiovarainministeriön ja Suomen Pankin tämänhetkisten arvioiden perusteella nettomenopolulla pysyminen tarkoittaisi tämänhetkisten tietojen valossa noin 600 miljoonan euron lisäsopeutuksen tarvetta vuodelle 27.” Vuodelle 2028 korjausliikkeen tarve on peräti 2,7 miljardia euroa. [Pia Viitasen välihuuto]

Toimiiko hallitus näin? Ei. Se toi tänne julkisen talouden suunnitelman, jossa ei ole minäkäänlaisia velkaantumisen hillitsemisiä, ei minkäänlaisia sääntöjen noudattamisia. Me ymmärrämme, että puolustusmenojen kasvu on kovaa. Tässäkin lisätalousarvioesityksessä esitetään tilausvaltuuksia tuleville vuosille yli miljardilla, mutta ne maksetaan ensi vaalikaudella. Samalla kun hallitus velkaantuu ennätystahtia, se kirjoittaa tulevalle hallitukselle ennätysuuren laskun, nuolee postimerkin ja laittaa postiin sen laskun [Timo Heinonen: Pitäisikö jättää tilaamatta?] ja sitten haukkuu edellisen hallituksen siihen perään vielä, että kun te ette huolehtineet taloudesta, ja itse velkaantuu ennätystahtia.

Nyt pitäisi lähteä hoitamaan taloutta viisaasti ja toimia terveen talouden periaatteiden mukaisesti. Totta kai puolustus on tärkeää. Me olemme kaikki sitoutuneet tähän Nato-polkuun — tai ei nyt ihan kaikki mutta lähes kaikki täällä eduskunnassa — mutta silloin, jos joudutaan sinne satsaamaan, on pakko lähteä priorisoimaan menoja ja katsottava, mistä voidaan vähentää niitä menoja. Tai onko järkevää tehdä, niin kuin hallitus esittää, yhteisöveron alennus, yli 830 miljoonaa tappiota valtiontaloudelle, ja hallitus omassa esityksessään toteaa, että edes pitkällä tähtäimellä se ei ole kasvutoimi, se ei maksa edes 50-prosenttisesti itseään takaisin? Eihän tämmöisiä pitäisi tehdä tässä tilanteessa, eli laitetaan verot valtion maksettavaksi. Ei mitään järkeä, arvoisa puhemies.

Sen takia keskusta esittää vastalauseessaan lausumaehdotusta, jossa edellytetään, että viimeistään syksyn 2026 budjettiriihessä hallituksen on tuotava eduskuntaan esitykset uusista lisäsopeutustoimista vuosille 26 ja 27. [Puhemies koputtaa] Esitänkin, että käsittelyn pohjaksi otetaan keskustan vastalauseen mukainen esitys. Teen siis sen mukaisen muutosesityksen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

10.40 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! On erinomainen asia, että taloudessa on pieniä vireämisen merkkejä. Talouslukuja ja kasvulukuja voidaan hieman korottaa, ja se on hyvä asia, mutta valitettavasti nämä luvut eivät näy meillä vielä työllisyysluvuissa. Ne tulevat varmaan viiveellä jossain kohtaa, vaikka tässä hetkessä näyttää siltä, että koko ajan työttömyys on jokainen kuukausi vuoden takaiseen vastaavaan mennyt kaikilla mittareilla huonompaan suuntaan. Siinä kokonaistyöttömyys on kasvanut, pitkäaikaistyöttömyys on kasvanut, nuorisotyöttömyys on kasvanut, ja palveluissa on entistä vähemmän ihmisiä. Tämä on se huolestuttava piirre, että meiltä puuttuu aktiivinen työllisyyspolitiikka.

Nyt tässä lisätalousarviossa tulee nuorten työllistämiseen 20 miljoonaa, mikä on hyvä asia nuorisosetelin osalta, ja muitakin aktivointitoimia lisätään, mutta ongelma on, että ne tulevat aika myöhään. Täällä eduskunnassa kuultiin noin viikko sitten ministeriltä laskelma: noin 500 nuorisoseteliä oli mennyt alkuvuoden aikana, puolen vuoden aikana, ja meillä kohderyhmä on 76 000 alle 30-vuotiasta työtöntä, joihin tämä seteli voisi kohdistua — 500 ja 76 000. Tässä mielessä se nuorisoseteli on palkkatuetta työtä, ja se olisi ehkä ollut parempi heti alun perin laittaa palkkatuetuksi työkseen ja sillä tavalla saada se nopeammin käyntiin, ja se olisi ollut siellä käytössä, kun aktivointiasteet ovat tosi alhaalla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2026 vp

Se myös kertoo näissä työttömyys- ja työllisyystilanteissa, että meidän avoimien työpaikkojen määrä on edelleen ollut huonompi kuin on ollut aikaisempi, vuosi sitten oleva tilanne. Me ei olla sielläkään vielä nähty merkkejä. Minulle käänne tapahtuu siinä, kun työttömyystilanteessa mennään parempiin lukuihin kuin viime vuonna vastaavaan aikaan, ja sitten voidaan sanoa, että jotain käännettä on tapahtunut. Niin kauan tässä ollaan aika huolestuttavassa tilanteessa. Työttömyys on meille muutenkin kansantaloudellisesti tosi iso asia, inhimillisesti jokaisen työttömän osalta, mutta meidän työttömyysturvamenot ovat noin neljä miljardia euroa vuodessa, eli puhutaan valtavasta summasta.

Arvoisa puhemies! Näistä hallituksen talouspolitiikan kolmesta isosta tavoitteesta — talouskasvun aikaansaamisesta, velan taittamisesta, alijäämän alentamisesta siihen yhteen prosenttiin — ollaan vielä tosi kaukana, niistä alkuperäisistä tavoitteista. Alijäämä on noin neljän prosentin luokkaa. Meillä on 13 400 miljoonaa valtion budjetin alijäämä, ja nämä lisäbudjetit, ensimmäinen ja tämä toinen lisäbudjetti, ovat kasvattaneet velanottoa 1,6 miljardilla eurolla. Eli vielä tässä julkisessa taloudessa, niin kuin edustaja Lohi tässä hyvin toi esiin, ei näy näitä hyviä lukuja. Toivoisin, että ne pystytään näyttämään.

Sitten nämä työllisyystoimet: Nyt kotitalousvähennyksen kasvattaminenkin — tavaltaan se oli 2 350 euroa, hallitus pudotti sen 1 600:aan ja nyt palautti 2 100:aan — on ollut semmoinen toimenpide, joka tulee myöhään. Ja miksi yleensä tiputettiin, koska rakennusalan työttömyyteen sillä voidaan jonkin verran vaikuttaa, koska 75 prosenttia kotitalousvähennyksistä menee rakentamiseen ja kunnossapitoon liittyviin vähennyksiin? Eli tässä mielessä toimet ovat aika pieniä siihen nähden, mikä ongelma on, ja tarvittaisiin enemmän aktiivista politiikkaa työllistämisen edistämiseksi ja työllisyyden parantamiseksi. Nyt ne toimet ovat tällä kertaa puuttuneet. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkkinen, olkaa hyvä.

10.45 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Orpon hallitus on epäonnistunut keskeisissä talouspolitiikan tavoitteissaan. Pienituloisuus, eriarvoisuus, asunnottomuus ja työttömyys ovat kasvaneet tällä hallituskaudella. Suomen työttömyystilanne on EU:n huonoin, ja myös työllisyysaste on heikentynyt. Samaan aikaan julkisen talouden velkasuhde on kasvanut, osittain koska hallituksen harjoittama finanssipolitiikka on pitkittänyt talouden matalasuhdannetta heikentämällä kotimarkkinakysyntää. Hallitus on myös rapauttanut julkisen talouden tulopohjaa, syventänyt alijäämää ja lisännyt velkaantumista keventämällä suurituloisten yritysten verotusta.

Vaikka taloudessa on näkymässä myönteisiä merkkejä, kasvu ei ole vielä näkynyt työllisyysessä tai julkisen talouden tilassa, päinvastoin. Hallitus on ajanut erityisesti pienituloiset kotitaloudet ahtaalle leikkauspolitiikallaan. Toisaalta hallituksen toimet Euroopan pahimpaan työttömyyskriisiin vastaamiseksi ovat riittämättömät.

Pitkäaikaistyöttömyys on Suomen suurin työvoimapoliittinen ongelma. Sitä ei ratkaista työttömyysturvaa leikkaamalla tai sen ehtoja kiristämällä vaan henkilökohtaisella ohjauksella, tuella, työllisyyspalveluilla, riittäväillä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluilla ja tarvittaessa koulutuksella. Työttömille pitäisi säätää työtakuu eli taata oikeus palkkatuetuun työpaikkaan 12 kuukauden työttömyyden jälkeen. Työttömien palveluprosessiin liittyvästä yksityiskohtaisesta sääntelystä tulisi luopua ja resurssit kohdistaa aidosti yksilöiden tarpeita vastaaviin palveluihin. Esitämme lisätalousarvion vastalauseessamme useita työllisyystilanteeseen ja työntekijöiden oikeuksiin liittyviä lausumia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2026 vp

Arvoisa puhemies! Taidetestaajat ovat Suomen suurin kulttuurikasvatusohjelma, jonka kautta kaikki kahdeksaluokkalaiset eli noin 70 000 nuorta ja heidän 5 000 opettajaansa pääsevät kokemaan yhden tai kaksi taide-elämystä. Kaikilla lapsilla ja nuorilla on oikeus taiteeseen ja kulttuuriin. Mitä kauemmaksi isoista kaupungeista mennään, sitä vähemmän ammattimaisia kulttuuripalveluita kuitenkaan on tarjolla. Taidetestaajat-ohjelman kautta kokonaiselle ikäluokalle ympäri Suomea tarjotaan pääsyliput ja kuljetukset esimerkiksi oopperaan, teatteriin, sirkukseen, konserttiin tai taidenäyttelyyn. Taidetestaajien kautta voidaan siis puuttua moneen kulttuurin ja taiteen saavutettavuuteen liittyvään tekijään ja vähentää eriarvoistumista. Taidetestaajat-toiminta on kuitenkin vaarassa loppua, joten esitämme lisämäärärahaa toiminnan jatkon turvaamiseksi.

Arvoisa puhemies! Valtion metsät ovat avainasemassa metsäluonnon monimuotoisuus-kadon pysäyttämisen kannalta. Hallitus aikoo nyt tulouttaa Metsähallituksen liiketoiminnasta vielä kymmenen miljoonaa euroa lisää jo aiemman tuloutuksen päälle, mikä on liian paljon kestävän metsänhoidon näkökulmasta. Valtion omistamia metsiä tulisi hoitaa luonnon monimuotoisuutta ja hiilinielun elvyttämistä huomioivalla tavalla, minkä vuoksi Metsähallituksen tuloutustavoitetta tulee kohtuullistaa. Tämän vuoksi ehdotamme, että lisätalousarviosta poistetaan Metsähallituksen kymmenen miljoonan euron lisätuloutus. Lisäksi ehdotamme, että hallituksen kehysriihessä päättämään turvepakettiin varattu kymmenen miljoonan euron lisäys poistetaan lisätalousarviosta.

Arvoisa puhemies! Teen siis vastalauseen 4 mukaiset muutosehdotukset ja lausumaehdotukset, eli esitän, että käsittelyn pohjaksi otetaan vasemmistoliiton vastalause.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jokelainen, olkaa hyvä.

10.49 **Jessi Jokelainen vas:** Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Sarkkisen tekemää esitystä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

10.49 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Kannatan lämpimästi kaikkia edustaja Lohen äsken tekemiä esityksiä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Karlsson, olkaa hyvä.

10.49 **Anette Karlsson sd:** Kiitos, arvoisa puhemies, ärade talman! Vuoden toinen lisätalousarvio sisältää tarpeellisia panostuksia nuorten työllistymiseen, pitkäaikaistyöttömien osaamiseen sekä turvallisuuden vahvistamiseen, ja on hyvä, että näihin haasteisiin nyt haetaan ratkaisuja.

Samalla on todettava, että tilanne työmarkkinoilla on vakava. Alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita on jo yli 40 000. Jokaisen luvun takana on nuori, joka yrittää löytää paikkansa työelämässä ja rakentaa uskoa omaan tulevaisuuteen. Siksi on perusteltua kysyä, miksi näihin ongelmiin tartutaan vasta nyt, kun työttömyys on päässyt kasvamaan näin korkeaksi.

Siksi tarvitsemme nykyisiä toimia vahvemman kokonaisuuden, jossa panostetaan työllistymiseen, koulutukseen ja osaamisen kehittämiseen. Nuoren ei pitäisi joutua lähettämään kymmeniä hakemuksia ilman yhtäkään mahdollisuutta näyttää osaamistaan. Mitä pi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2026 vp

dempään nuori jää työn ja koulutuksen ulkopuolelle, sitä suuremmaksi kasvaa riski ongelmien kasaantumisesta. Siksi nuorten työllisyyteen on panostettava nyt, kun voimme vielä avata ovia tulevaisuuteen, eikä vasta sitten, kun niiden sulkeutuminen on tullut yhteiskunnalle paljon kalliimmaksi.

Kannatan Joonas Räsäsen tekemiä ehdotuksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

10.50 **Inka Hopsu vihr:** Arvoisa puhemies! Teen lisätalousarvioaloitteen 7 Taidetestaajat-toiminnan jatkon turvaamisesta.

65 000 kahdeksaluokkalaista on saanut vuodesta 2017 lähtien mahdollisuuden vieraila kulttuuriesityksissä. Toiminta on tavoittanut lähes koko ikäluokan. Taidetestaajat-toiminta on ollut monelle nuorelle ensimmäinen mahdollisuus tutustua taiteen maailmaan. Tällaista vastaavaa toimintaa on järjestetty hyvin monessa maailman maassa, ja Pohjoismaista esimerkiksi Ruotsissa usealla ikäluokalla on mahdollisuus vastaaviin taidevierailuihin. Ennen lisätalousarvion valmistelua vaadimme opposition kansanedustajien Razmyarin, Siposen ja Lohikosken, eri puolueiden edustajien, kesken tämän rahoituksen jatkon turvaamista. Taustalla on säätiörahoitus, jonka on ilmoitettu päättyvän, ja se tieto on ollut ajoissa käsittelyssä, mutta nyt neljä miljoonaa rahoituksen jatkosta puuttuu, ja tämän vuoksi on ajateltu, että tämä esitys on hyvä tehdä erillisenä esityksenä, jotta kaikki puolueet pystyvät ottamaan kantaa eduskunnassa siihen, haluammeko Taidetestaajat-toiminnan jatkon turvata.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. Totean, että tämä esitys tulee tehdä yksityiskohtaisessa käsittelyssä, ei tässä yhteydessä. — Edustaja Krista Mikkonen, olkaa hyvä.

10.52 **Krista Mikkonen vihr:** Arvoisa puhemies! Kannatan tuossa aiemmin edustaja Saira Hyrön esittelemää vastalauseita numero 3 ja kannatan sitä, että lisätalousarvio hyväksytään tuon vastalauseen mukaisena.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

10.52 **Tuomas Kettunen kesk:** Kunnioitettu herra puhemies! Näin sitä kesälomille pikkuhiljaa siirrytään, tai korjaan: ei lomille, vaan istuntotauolle eduskuntatyöstä.

Mutta totean tähän puheenvuoroni alkuun: Edustaja Heinonen tässä keskustelussa toi esille näitä hyviä talousuutisia, kuinka talous on kasvanut. Me yhdymme näihin hyviin uutisiin, ja olen tyytyväinen, että edustaja Heinonen omassa puheenvuorossaan myös toi tämän huolen siitä, että meillä työttömyys kuitenkin on vielä aika korkealla tässä maassa, varsinkin nuorisotyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys.

Toitte esille omassa puheenvuorossanne, edustaja Heinonen, että rakennatte itsevarmempaa Suomea, mutta toivon, että kun totesitte ”ihan jokaiselle suomalaiselle”, siinä otetaan myös Itä-Suomi huomioon.

Totesitte myös vakauden ja luottamuksen arvoina teidän omassa puheenvuorossanne. Totean näin, että sitä vakautta myös syysistuntokaudella ja tulevana vuosina harjoitetaan niin, että sitä vakautta syntyy talouspolitiikan suunnalla, eritoten veropolitiikassa. Kaivos-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2026 vp

mineraaliveron nostaminen nimittäin on aiheuttanut tuolla pohjoisessa Suomessa haasteita kaivosveron osalta kaivosteollisuuden suuntaan.

Mutta, puhemies, kun tosiaan aurinko paistaa myös tänne istuntosaliin [Ben Zyskowitz: Eikös se ole kattolamppu?] ja me lähemme pikkuhiljaa tuonne kesälaitumille, istuntotauko alkaa, niin haluan edustaja Heinoselle toivottaa oikein hyvää ja aurinkoista kesää. Muistakaa myös levähtää, koska syysistuntokausi tulee olemaan politiikan rintamalla hyvin vauhdikas. Me täältä opposition suunnasta nimittäin tulemme teitä kirittämään ja haastamaan teidän talouspolitiikkanne osa-aluetta.

Herra puhemies! Toivotan myös teille hyvää, aurinkoista ja leppoisaa kesää, ja totta kai kaikille edustajakollegoille. — Kiitoksia. [Eduskunnasta: Kiitos, samoin!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. Näin myös edustaja Kettuselle. —Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

10.54 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa puhemies! Kun edustaja Kettunen puhui niin kovin kauniisti, niin haluan kiittää häntä kauniista sanoista ja toivottaa oikein hyvää kesää myös edustaja Kettuselle, kaikille kollegoille, puhemiehelle, koko eduskunnan väelle ja kaikille suomalaisille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, näin myös teille.

Yleiskeskustelu päättyi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Muutosehdotuksia koskevat äänestykset tapahtuvat tässä täysistunnossa tauon jälkeen. Istunto ja asian käsittely keskeytetään ja istuntoa jatketaan kello 11.

Täysistunto keskeytettiin kello 10.55.

Täysistuntoa jatkettiin kello 11.00.

Puhemies Jussi Halla-aho: Nyt jatketaan kello 10.55 keskeytettyä istuntoa ja päiväjärjestyksen 2. asian käsittelyä.

Nyt ryhdytään lisätalousarvioehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn. Ensin äänestetään lisätalousarvioaloitteisiin perustuvista muutosehdotuksista ja tämän jälkeen äänestetään jokaisesta vastalauseesta erikseen kokonaisuutena mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Tehtiin seuraava lisätalousarviota koskeva, hyväksytyn menettelytavan mukaisesti keskustelun kirjallisena jätetty, edustajille monistettuna ja numeroituna jaettu ehdotus:

1. Inka Hopsu (vihr) Krista Mikkosen (vihr) kannattamana 29.80.50: Lisätään 4 000 000 euroa Taidetestaajat-toimintaan. (LTA 7)

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2026 vp

Mietintö ”jaa”, Inka Hopsun ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 58; poissa 29 (äänestys 1). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Jussi Halla-aho: Seuraavaksi käsitellään vastalauseiden 1—4 mukaiset muutosehdotukset. Keskustelussa on edustaja Joonas Räsänen edustaja Pia Viitasen kannattamana tehnyt vastalauseen 1 mukaiset muutosehdotukset, edustaja Markus Lohi edustaja Hannu Hoskosen kannattamana vastalauseen 2 mukaiset muutosehdotukset, edustaja Saara Hyrkkö edustaja Krista Mikkosen kannattamana vastalauseen 3 mukaiset muutosehdotukset ja edustaja Hanna Sarkkinen edustaja Jessi Jokelaisen kannattamana vastalauseen 4 mukaiset muutosehdotukset.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Jokaisesta vastalauseesta äänestetään erikseen kokonaisuutena mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Mietintö ”jaa”, Joonas Räsänen ehdotukset ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 121, ei 29, tyhjiä 23; poissa 26 (äänestys 2). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotukset ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 100, ei 22, tyhjiä 52; poissa 25 (äänestys 3). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Saara Hyrkkön ehdotukset ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 122, ei 13, tyhjiä 39; poissa 25 (äänestys 4). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hanna Sarkkisen ehdotukset ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 122, ei 10, tyhjiä 42; poissa 25 (äänestys 5). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 102/2026 vp ja sitä täydentävään hallituksen esitykseen HE 112/2026 vp sisältyvän ehdotuksen vuoden 2026 toiseksi lisätalousarvioksi mietinnön mukaisena. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen lisätalousarvioaloitteiden LTA 1—8/2026 vp hylkäämisestä. Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen vuoden 2026 toisen lisätalousarvion soveltamisesta. Asian käsittely päättyi.